

ОГЛЯД
ЗАКОНОДАВСТВА
ТА СУДОВОЇ
ПРАКТИКИ

ЗМІНИ
У ЗАКОНАХ

Квітень 2020 р.

СУДОВА
ПРАКТИКА

АНАЛІТИКА

АКТУАЛЬНІ
ПИТАННЯ

У ВИПУСКУ:

У випуску:	2
ДЛЯ ВСІХ	3
<i>Підписано Закон про ринок землі</i>	3
<i>Із 2021 року банк для отримання зарплати обиратиме працівник</i>	3
БІЗНЕС В УМОВАХ КАРАНТИНУ	3
<i>Підбірка основних законодавчих нововведень на період карантину</i>	3
<i>Тимчасово, а там побачимо: АТ дозволили дистанційне провення загальних зборів</i>	4
<i>Як отримати послуги у ЦОП у м. Києві під час карантинних обмежень</i>	4
<i>«Нема грошей» - не форс-мажор, ідіть до кредитора: лише з цієї підстави ТПП сертифікат не видасть</i>	5
<i>ТПП спростила процедуру одержання сертифіката про форс-мажор</i>	5
ПЕРЕВІРКИ І НЕ ТІЛЬКИ	5
<i>Тимчасово продовжили загальний термін камеральних перевірок</i>	5
<i>Практичні поради експертів KEYNAS</i>	6
РОЗ'ЯСНЕННЯ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ	6
Адміністрування	6
<i>Не квапитися чи розслабитися: Мін'юст про нові правила подання інформації про кінцевих бенефіціарів</i>	6
Податок на прибуток	7
<i>Безоплатно отримані ОЗ амортизують у податковому обліку без особливостей</i>	7
Фінансова звітність	7
<i>Коли подавати першу МСФЗ-звітність тим, хто став великим за підсумками 2018-2019р. ..</i>	7
Земельний податок	8
<i>Пільга з земподатку за березень 2020 року: заповнюємо уточнюючий розрахунок</i>	8
Податок на нерухомість	8
<i>Як заповнити декларацію для зменшення березневого податку на нерухомість</i>	8
Екоподаток	9
<i>За зберігання металобрухту на власній території платити екоподаток не потрібно</i>	9
ПДВ	9
<i>Розподіл вхідного ПДВ: лише за одночасного використання в оподатковуваних і «ні» операціях</i>	9
<i>Коронавірусна ПДВ-пільга: коли коригувати ПДВ при продажу медтоварів із Переліку 224</i>	9
<i>Склали ПН без факту здійснення операції: як виправити лажу</i>	10
<i>Чисто теоретично: при блокуванні помилкової ПН «виправдовуватися» не обов'язково</i>	10
Трудове законодавство	10
<i>Пандемія пандемією, а відрядження за розкладом</i>	10
<i>Важкі часи – креативні рішення: зменшуємо розмір зарплат на період карантину</i>	11
СУДОВА ПРАКТИКА	11
<i>Улюбленець податківців - «фіктос»: зустрічайте новий маркер нереальності операції</i>	11
<i>Сплата податку не на той рахунок – не підстава для застосування штрафів</i>	11
<i>Форс-мажорні обставини не мають очевидний характер – їх наявність потрібно доводити</i>	12

ДЛЯ ВСІХ

Підписано Закон про ринок землі

Президент України підписав Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення» від 30.03.2020р. №552-ІХ.

Документ опубліковано у Голосі України 30.04.2020р. Більшість норм Закону наберуть чинності від 01.07.2021 року (є вийнятки).

Законом передбачено, що з 1 липня 2021 року право власності на земельні ділянки сільськогосподарського призначення площею до 100 га можуть набувати виключно громадяни України.

Із 1 січня 2024 року таку можливість отримають також юридичні особи, власниками яких є українці. Вони зможуть купувати до 10 тисяч га землі. Заборонено також продаж державних та комунальних земель. Відповідно до підписаного закону, питання, чи надавати іноземцям право купувати землю, вирішуватиметься на референдумі.

[За матеріалами Верховної Ради України: h
https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf351
1=67059](https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67059)

Із 2021 року банк для отримання зарплати обиратиме працівник

Нацбанк оптимізував порядок переказу роботодавцями коштів на виплату зарплат працівникам.

Після запровадження в Україні міжнародного номера банківського рахунку роботодавець отримав змогу формувати відомість на зарахування зарплати із зазначенням номера рахунку працівника за стандартом IBAN, у т.ч. рахунку, який працівник самостійно відкрив у банку за власним вибором.

Тому, **із 2021 року працівник матиме повноцінну можливість самостійно обирати банк для отримання зарплати.**

Строк обумовлений тим, аби банки та роботодавці мали час доопрацювати свої автоматизовані системи і програмно-технічні комплекси.

Постанова Правління НБУ від 24.04.2020р. №56

БІЗНЕС В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Підбірка основних законодавчих нововведень на період карантину

В умовах вимушеного зупинення діяльності через запровадження карантину, **для підприємств** запроваджено низку законодавчих послаблень, зокрема:

- за березень 2020 року не нараховується та не сплачується плата за землю та податок на нерухомість;

- на період тривалості карантину, заборонено збільшувати відсотки за кредитами;

- із 18.03 по 31.05 діє мораторій на здійснення документальних/ фактичних перевірок (**крім тих, які стосуються:** бюджетного відшкодування ПДВ та камеральних перевірок; перевірок з ЄСВ; перевірок обліку, ліцензування, виробництва, зберігання та транспортування пального, спирту етилового, алкоголю і тютюну);

- не застосовуються санкції, передбачені ч.11 ст.25 Закону про ЄСВ, а також пеня, за порушення, вчинені щодо періодів з 1 березня по 31 травня 2020 року;

- до 30 червня триває заборона на здійснення органами держнагляду решти планових заходів у сфері господарської діяльності;

- за порушення податкового законодавства, що вчинені з 01.03 до 31.05 санкції не застосовуються (але є винятки);

- звільнено від оподаткування ПДВ **операції з ввезення на митну територію України та постачання на території України товарів** (в т.ч. лікарських засобів, медвиробів та/або медобладнання), необхідних для виконання заходів, спрямованих на запобігання виникненню, поширенню, локалізацію та ліквідацію COVID-19, перелік яких затверджено постановою Кабміну від 20.03.2020р. №224;

- відтерміновано граничні дати оприлюднення фінзвітності разом із аудиторським висновком, визначені у ст.11 Закону про бухоблік на 90 к.дн. із дня, наступного за днем завершення карантину, **а для підприємств, які є емітентами цінних паперів, протягом строку, встановленого п.7 р.VII «Прикінцеві положення» Закону України**

«Про цінні папери та фондовий ринок», але не пізніше 31 грудня 2020 року.

Якщо така звітність буде оприлюднена у період дії карантину, підприємства звільняються від відповідальності за порушення строків оприлюднення фінзвітності (у т.ч. консолідованої) за 2019 рік.

*Закон України від 17.03.2020р. № 533-IX.
Чинний із 18.03.2020р. Закон України від
30.03.2020р. №540-IX . Чинний із 02.04.2020р.*

Тимчасово, а там побачимо: АТ дозволили дистанційне провення загальних зборів

Нацкомісія з цінних паперів та фондового ринку затвердила Тимчасовий порядок скликання та дистанційного проведення загальних зборів акціонерів та загальних зборів учасників корпоративного інвестиційного фонду.

Комісія також звернулася до всіх акціонерних товариств із проханням не наражати на небезпеку життя та здоров'я своїх співробітників і акціонерів поки в країні вирує коронавірус і проводити такі важливі корпоративні події, як загальні збори, не у звичайному порядку, а дистанційно.

Тимчасовий порядок діятиме лише на період запровадженого Кабміном України карантину і **ще протягом трьох місяців після дати його завершення**. Відповідно до цього Порядку можуть бути проведені, зокрема:

- річні загальні збори акціонерів за результатами 2019 фінансового року;
- позачергові загальні збори акціонерів у випадках їх скликання;

Дистанційний порядок проведення загальних зборів передбачає, що емітент повинен мати договір з Центральним депозитарієм, вимоги до якого встановлені Тимчасовим порядком.

Акціонери ж повинні взаємодіяти з депозитарною установою, з якою у них укладено договір щодо обслуговування рахунку в цінних паперах.

Рішення НКЦПФР України від 16.04.2020р. №196

Як отримати послуги у ЦОП у м. Києві під час карантинних обмежень

Отримання адміністративних послуг платниками податків залишається актуальним, проте в умовах протиепідемічних заходів, формат обслуговування у ЦОП тимчасово змінився.

Що треба знати про порядок звернення до столичних ЦОПів під час карантинних обмежень.

По-перше, в умовах надзвичайної ситуації послуги надаються в онлайн режимі з урахуванням положень Закону України від 17.03.2020 р. № 530-ІХ.

У разі **гострої необхідності** візит платників до ЦОП здійснюється виключно за попереднім записом. Дату та час візиту необхідно узгоджувати за телефонами ЦОП, розміщеними на сайті ДПС у м. Києві, у рубриці «Контакти».

По-друге, режим роботи ЦОП на період карантинних обмежень:

Пн-Пт : з 10 до 16 години;

Обідня перерва : з 13.00-13.45 години;

Тех. перерва: щогодини 10-15 хвилин.

Інформація вказана у рубриці «Контакти» на субсайті та на вхідних групах ЦОП у районах.

Візит до ЦОП здійснюється в обмеженій кількості, за наявності захисної маски та рукавичок.

Прийом вхідної кореспонденції, у тому числі заяв на отримання послуг, здійснюється у встановленому порядку через:

- скриньку, яка розміщена біля входу до ЦОП;
- режим листування в Електронному кабінеті у форматі pdf (до 2 МБ)
- поштове відправлення на адресу: 04116, м. Київ, вул. Шолуденка, 33/19
- офіційну електронну пошту ГУ ДПС у м.Києві: **kyiv.official@tax.gov.ua**

Результат розгляду звернень, які передбачають надання довідки, витягу, реєстраційного посвідчення, тощо, можливо отримати після закінчення карантину, із урахуванням положень Закону №530.

*За матеріалами ГУ ДПС у м. Києві:
<https://kyiv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/414831.html>*

«Нема грошей» - не форс-мажор, ідіть до кредитора: лише з цієї підстави ТПП сертифікат не видасть

За наявності офіційного звернення заявника, який не може вчасно виконати свої зобов'язання через відповідні форс-мажорні обставини, у т.ч. карантин, ТПП продовжує видавати сертифікати, що засвідчують форс-мажор.

При цьому використовується стандартна процедура, із якою можна ознайомитись на сайті ТПП України або отримати детальну консультацію у юристів Палати.

Важливо, що лише наявність події форс-мажору автоматично не звільняє від відповідальності сторону, яка посилається на неї.

Стороні, яка посилається на форс-мажор, необхідно довести, що вона не могла уникнути наслідків події форс-мажору, на яку вона посилається.

Відповідно до законодавства України та міжнародної практики до форс-мажору не відносяться: **відсутність необхідних коштів** або відсутність на ринку товарів, **потрібних для виконання зобов'язань**; недодержання своїх обов'язків контрагентом боржником.

Тому, відповідаючи на стандартні запитання щодо неможливості виконання кредитних, лізингових, орендних зобов'язань та ін., пов'язаних із відсутністю коштів, це не буде вважатися форс-мажорними обставинами.

У такому випадку ТПП України рекомендує, посилаючись на форс-мажорні обставини, звертатися до банків, ДПС та інших організацій, перед якими ви не можете виконувати фінансові операції в зв'язку з відсутністю коштів.

Також ТПП звертає увагу на те, що за практикою засвідчення форс-мажорних обставин сторона не може посилатися на форс-мажорні обставини, які існували на момент укладання договору та які можна було передбачити.

За матеріалами ТПП України:
<https://ucci.org.ua/press-center/ucci-news/vidsutnist-koshtiv-ne-mozhe-vvazhatisia-fors-mazhorom>

ТПП спростила процедуру одержання сертифіката про форс-мажор

Ураховуючи складну ситуацію, в якій опинились більшість підприємців на території України у зв'язку введеним КМУ карантин, та запровадженням обмежуючих заходів у відповідних сферах, ТПП спростила процедуру подання заяви.

Якщо випадок звернення о ТПП пов'язаний із неможливістю виконання договірних зобов'язань, платнику знадобиться **мінімальний пакет документів**:

- відповідна форма заяви, підписана керівником підприємства (<https://ucci.org.ua/zaiavi-pro-zasvidchiennia-fors-mazhornikh-obstavin>);
- копія договору;
- копія наказу (розпорядження) у зв'язку з необхідністю припинення діяльності на підставі відповідних нормативно-правових актів;
- повідомлення (сповіщення іншої сторони).

Надсилати документи слід в електронному варіанті на електронну адресу: **ucci@ucci.org.ua**.

Важливо: сумарний розмір вкладених файлів має бути не більше 10 мегабайт на одне повідомлення.

У разі необхідності відправлення великих обсягів, ТПП просить користуватися сервісами файлових сховищ (Google Disk та ін.) та додавати у звернення посилання на файли у сховище.

За матеріалами ТПП України:
<https://ucci.org.ua/press-center/ucci-news/iakii-paket-dokumentiv-neobkhidno-podati-dlia-oderzhannia-sertifikatu-pro-fors-mazhorni-obstavini>

ПЕРЕВІРКИ І НЕ ТІЛЬКИ

Тимчасово продовжили загальний термін камеральних перевірок

Зміни до ПКУ передбачають тимчасове продовження загального терміну камеральних перевірок, встановленого п. 76.3 ПКУ, для певних випадків.

Так, камеральна перевірка податкової декларації (крім податкової декларації з податку на додану вартість) за звітні (податкові)

періоди березень – травень 2020 року, або уточнюючих розрахунків (крім уточнюючих розрахунків з ПДВ), що були подані платниками податків протягом березня – травня 2020 року, може бути проведена лише протягом 60 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку їх подання, а якщо такі документи були надані пізніше, – за днем їх фактичного подання (згідно п. 76.3 ПКУ цей термін складає не більше 30 календарних днів).

Враховуючи зазначене, камеральна перевірка по податковій декларації за березень 2020 року, граничний термін подання якої припадає на 20 квітня 2020 року, і яка подана, наприклад:

- 17 квітня 2020 року (із дотриманням терміну подання) – може бути проведена до 19 червня включно;
- 23 квітня 2020 року (із порушенням терміну подання) – може бути проведена до 22 червня включно.

Аналогічно, якщо уточнюючий розрахунок до податкової декларації подано 10 квітня 2020 року, то камеральна перевірка такого уточнюючого розрахунку може бути проведена до 9 червня включно.

Терміни проведення камеральної перевірки податкових декларацій та уточнюючих розрахунків з ПДВ не змінюються.

Також незмінними залишились терміни проведення камеральних перевірок з інших питань, які проводяться з урахуванням строків давності, визначених ст. 102 ПКУ.

Закон України від 30.03.2020р. №540-IX

Практичні поради експертів KEYNAS

Хочемо поділитися нашими практичними напрацюваннями в частині планових виїзних податковий перевірок, а саме:

- організаційних аспектів;
- поведінки до, під час та після перевірки;
- порядку документального оформлення.

Із детальною інформацією щодо даного питання Ви зможете ознайомитися за посиланням: [Планові податкові перевірки.](#)

РОЗ'ЯСНЕННЯ КОНТРОЛЮЮЧИХ ОРГАНІВ

Адміністрування

Не квапитися чи розслабитися: Мін'юст про нові правила подання інформації про кінцевих бенефіціарів

Мін'юст нагадав, що 28 квітня набрали чинності зміни, передбачені Законом України від 06.12.2019р. №361-IX зокрема, до Закону про держреєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань від 15.05.2003р. №755-IV (далі – Закон).

І тепер для проведення певних реєстраційних дій заявника зобов'язано з метою встановлення відомостей про кінцевих бенефіціарних власників (далі – КБВ) надавати держреєстратору такі документи:

– структура власності за формою та змістом, визначеними відповідно до законодавства;

– витяг, виписка чи інший документ з торговельного, банківського, судового реєстру тощо, що підтверджує реєстрацію юрособи – нерезидента в країні її місцезнаходження (якщо засновником юрособи є юрособа-нерезидент);

– нотаріально засвідчена копія документа, що посвідчує особу, яка є КБВ юрособи, – для засновника фізособи.

Також юрособи **зобов'язані підтримувати інформацію про КБВ та структуру власності в актуальному стані, оновлювати її та повідомляти держреєстратора про зміни протягом 30 робочих днів** з дня їх виникнення, та надавати реєстратору документи, що підтверджують ці зміни.

Якщо зміни у структурі власності та інформації про КБВ юрособи відсутні, юрособи зобов'язані повідомляти держреєстратора про відсутність таких змін при проведенні держреєстрації будь-яких змін до відомостей про юридичну особу, що містяться в ЄДР.

У зв'язку з цим, до КпАП додано ст.166¹.1, якою передбачено штраф за неподання інформації про КБВ або ж за несвоєчасне її подання – від **17 тис. грн до 51 тис. грн.**

Та поки що цих форм не затверджено. **Оновлені форми заяв наразі перебувають на стадії погодження та планується їх запровадження найближчим часом.**

Зазначені форми будуть містити поля для внесення відомостей про КБВ відповідно до прийнятих змін до Закону.

У тому числі будуть поля для зазначення, що відомості про КБВ, які містяться в ЄДР, є актуальними або потребують змін.

Таким чином, якщо заявником у заяві буде позначено, що відомості про КБВ є актуальними, подання документів, які передбачені для встановлення відомостей про КБВ, Закон **не передбачає**.

Отже, усі юрособи, щодо яких в ЄДР мають міститися відомості про КБВ та які зареєстровані до набрання чинності нормативно-правовим актом, яким буде затверджена форма та зміст структури власності, із дня набрання чинності таким актом мають подати держреєстратору документи для оновлення в ЄДР відомостей про КБВ.

До дня набрання чинності нормативно-правовим актом, яким буде затверджена форма та зміст структури власності юрособи, подання держреєстратору документів для встановлення відомостей про КБВ для проведення реєстраційних дій не вимагається. При цьому міністерство зазначило, що на сьогодні форма та зміст структури власності ще не затверджені.

*Лист Мін'юсту України від 23.04.2020р.
№3887/8.4.4/32-20*

Податок на прибуток

Безоплатно отримані ОЗ амортизують у податковому обліку без особливостей

ДПС запевнила: у податковому обліку не передбачено обмежень щодо нарахування амортизації безоплатно отриманих ОЗ.

Тому, якщо такі ОЗ призначені для використання в господарській діяльності платника податку, вони підлягають амортизації за правилами, передбаченими п.138.3 ПКУ.

Роз'яснення в категорії 102.05 ЗІР

Фінансова звітність

Коли подавати першу МСФЗ-звітність тим, хто став великим за підсумками 2018-2019р.

Частиною другою ст.2 Закону про бухоблік встановлені критерії віднесення підприємств до мікро-, малих, середніх або великих підприємств залежно від балансової вартості активів, чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) та середньої кількості працівників. Зазначена норма набрала чинності з 01.01.2018.

Із метою визначення у 2018 році категорії, до якої належить підприємство, застосовувалися показники річної фінансової звітності за 2017 рік.

Наприклад, якщо за показниками річної фінансової звітності за 2017 рік підприємство відповідає критеріям, встановленим для середнього підприємства, то для цілей Закону таке підприємство буде вважатись середнім протягом 2018 і 2019 років.

Якщо підприємство за результатами показників річної фінансової звітності за 2018 та 2019 роки відповідало критеріям великого підприємства, то починаючи з 01.01.2020 таке підприємство відноситься до категорії великих підприємств та належить до підприємств, що становлять суспільний інтерес.

Відповідно до частини другої статті 12¹ Закону про бухоблік підприємства, що становлять суспільний інтерес, ПАТ, суб'єкти, які здійснюють діяльність у видобувних галузях, які провадять діяльність за видами, перелік яких визначається КМУ, складають фінзвітність та консолідовану фінзвітність за МСФЗ.

Для підприємства, наведеного у прикладі, що відповідає критеріям великого підприємства та належить до підприємств, що становлять суспільний інтерес, **зміна категорії з середнього на велике здійснюється з 01.01.2020**, та, відповідно, виникає обов'язок складати фінансову звітність за МСФЗ. Датою переходу на МСФЗ для такого підприємства, яке вперше застосовуватиме МСФЗ буде 01.01.2020.

Проміжна фінзвітність, річна та консолідована фінзвітність за 2020 рік складається та подається таким підприємством відповідно до вимог національних П(С)БО з обов'язковим перерахунком показників фінансової звітності відповідно до вимог МСФЗ 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності».

Починаючи з 01.01.2021р. підприємство складає проміжну фінансову звітність, річну фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність за 2021 рік за МСФЗ.

Лист Мінфіну від 23.03.2020р. №35210-06-5/8860

Земельний податок

Пільга з земподатку за березень 2020 року: заповнюємо уточнюючий розрахунок

Форма Декларації, затверджена наказом Мінфіну від 16.06.2015р. №560 (в редакції наказу від 23.01.2017р. №9), передбачає заповнення р.І «Розрахунок суми земельного податку» у разі наявності в Декларації відмітки «Земельний податок», та р.ІІ «Розрахунок суми орендної плати» у разі наявності в Декларації відмітки «Орендна плата».

У разі подання уточнюючої Декларації для відображення зменшення податкового зобов'язання з земельного податку за березень 2020 року, на підставі п.52⁴ підрозділу 10 р. ХХ ПКУ, показники колонок 1 – 13 р. І «Розрахунок суми земельного податку» уточнюючої Декларації мають відповідати даним раніше поданої Декларації за 2020 рік.

При цьому у колонках 14 -17 уточнюючої Декларації зазначається:

- у колонці 14 «код пільги» – 18010593, згідно з довідником № 98/2 інших податкових пільг станом на 02.04.2020, затверджених ДПС;

- у колонці 15 «розмір пільги» – 100;

- у колонці 16 «сума пільги» – сума податкового зобов'язання із сплати земельного податку за податковий період березень 2020 року, яка була задекларована в Декларації за 2020 рік;

- у колонці 17 «Річна сума земельного податку (до сплати)» – різниця між показниками колонок 13 та 16 (к. 13 – к. 16).

У разі подання уточнюючої Декларації для відображення зменшення податкового зобов'язання з орендної плати за земельні ділянки державної та комунальної власності за березень 2020 року, на підставі п. 52⁴ підрозділу 10 р. ХХ ПКУ, показники колонок 1 – 11 р. ІІ «Розрахунок суми орендної плати» уточнюючої Декларації мають відповідати даним раніше поданої Декларації за 2020 рік, а у колонці 12 «Річна сума орендної плати» – відображається річна сума орендної плати за земельні ділянки, зменшена на суму податкового зобов'язання із сплати орендної плати за земельні ділянки за податковий період березень 2020 року, яка була задекларована в Декларації за 2020 рік.

При цьому відображення коду пільги «18010593» (щодо орендної плати за земельні ділянки за березень 2020 року) в уточнюючій Декларації з позначкою «Орендна плата» не передбачено, тобто не зазначається.

Роз'яснення в категорії 111.05 ЗІР

Податок на нерухомість

Як заповнити декларацію для зменшення березневого податку на нерухомість

Із метою зменшення суми податкових зобов'язань з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки за березень 2020 року відповідно до вимог п.52⁴ підрозділу 10 р.ХХ ПКУ платники податку на нерухомість мають право подати **уточнюючу податкову декларацію** з податку за 2020 рік, форма якої затверджена наказом Мінфіну від 10.04.2015р. №408, р. І «Розрахунок податкового зобов'язання» додатка 2 якої заповнюється наступним чином:

- значення показників граф 1 – 14, 21-23 переносяться за даними раніше поданої декларації за 2020 рік;

- графа 15, 19 та 20 зменшується на суму податкових зобов'язань пропорційну одному місяцю І кварталу 2020 року (березень 2020 року є третім місяцем І кварталу) відповідно;

- графи 16-18 не заповнюються.

Роз'яснення в категорії 106.07 ЗІР

Екоподаток

За зберігання металобрухту на власній території платити екоподаток не потрібно

Податківці роз'яснили: суб'єкт господарювання, у якого в процесі діяльності утворився металобрухт, згідно з пп. 240.1.3 ПКУ не є платником податку в частині розміщення такого металобрухту на його власних територіях для подальшої реалізації/утилізації.

Отже, у товариства, яке тимчасово розміщує на власних територіях металобрухт, утворений в процесі діяльності, до моменту його реалізації/утилізації, зобов'язання з екоподатку не виникають.

ІПК ДПСУ від 17.04.2020р. №1589/6/99-00-04-03-03-06/ІПК

ПДВ

Розподіл вхідного ПДВ: лише за одночасного використання в оподатковуваних і «ні» операціях

ДПС роз'яснила, що норми п.199.1 ПКУ щодо нарахування компенсуючих ПДВ-зобов'язань слід застосовувати, якщо придбані/виготовлені товари/послуги, необоротні активи використовують саме **одночасно** в оподатковуваних і неоподатковуваних операціях.

Тож, якщо протягом року платник податку не придбавав товари/послуги для одночасного їх використання «в» і «в не» оподатковуваних операціях, норми ст. 199 ПКУ не діють. Відповідно, не потрібно здійснювати й річний перерахунок відповідно до ст. 199 ПКУ.

Помилку в додатку 7 «Розрахунок (перерахунок) частки використання товарів/послуг, необоротних активів в оподатковуваних операціях (Д7)» виправляють поданням уточнюючого розрахунку разом із додатком Д7, де зазначають правильні показники. Подання уточненки та додатку Д7 здійснюється з урахуванням строків давності, визначених ст.102 ПКУ.

ІПК ДПСУ від 17.03.2020р. №1105/6/99-00-07-03-02-06/ІПК

Коронавірусна ПДВ-пільга: коли коригувати ПДВ при продажу медтоварів із Переліку 224

Платникам ПДВ, які здійснювали постачання товарів, що включені до Переліку від 20.03.2020р. №224, із нарахуванням ПДВ слід забезпечити проведення коригування зобов'язань щодо операцій **за якими відбулася «перша подія»** із дати запровадження ПДВ-пільги (з 17 березня 2020 року) до дати набрання чинності Законом №540 (до 2 квітня 2020 року).

При цьому платники ПДВ мають провести перерахунки згідно з якими **сума ПДВ**, що була сплачена у складі вартості придбаних товарів та відображена в ПН, складених у період з 17.03 до 01.04.2020р. (включно), **має бути або повернута покупцям або зарахована в рахунок оплати вартості наступних поставок.**

При проведенні такого коригування постачальник повинен скласти:

1) **РК до ПН**, яка була складена з нарахуванням ПДВ, у якому вказати зі знаком «мінус» показники щодо поставлених товарів із Переліку №224. Такий РК підлягає реєстрації в ЄРПН отримувачем (покупцем товарів);

2) **ПН на операцію** з постачання товарів із Переліку №224, **яка звільняється від** оподаткування ПДВ та зареєструвати її в ЄРПН. У верхній лівій частині ПН робиться помітка «Без ПДВ». У графі 8 р.Б ПН код ставки «903», а в графі 9 код пільги «14060544» або умовний код «99999999».

У випадку якщо постачання товарів що включені до Переліку №224, здійснювалось з ПДВ кінцевому споживачу (неплатнику ПДВ), у зв'язку з чим повернення сплаченого податку покупцям неможливе, коригування ПДВ безпосереднім продавцем **не здійснюється**. Відповідна сума ПДВ одержаного від кінцевих споживачів - неплатників у складі ціни товарів, враховується продавцем при визначенні ПДВ-зобов'язань у загальному порядку.

Із урахуванням положень Закону №533, протягом березня – травня 2020 року санкції за несвоєчасну чи нереєстрацію ПН/РК **не застосовуються**.

*За матеріалами Офісу ВПП ДПС:
<https://officevp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/416554.html>*

Склали ПН без факту здійснення операції: як виправити лажу

У разі складання ПН без факту здійснення господарської операції та її реєстрації в ЄРПН, із метою виправлення помилки платник може скласти РК до неї, у якому:

- у полі «Дата складання» зазначити дату, на яку було виявлено помилку;

- у заголовній частині РК – дані із заголовної частини ПН з ІПН покупця на якого помилково (без факту здійснення господарської операції) було складено ПН;

- у розділі Б - зі знаком «-» (виводяться в «0») відповідні показники усіх рядків ПН, що коригується (кількість, обсяг постачання, сума ПДВ);

- у графі 2.1 «код причини» РК зазначається код «103» (повернення товару або авансових платежів).

Такий РК підлягає реєстрації в ЄРПН отримувачем товарів/послуг, на якого була складена така ПН.

За матеріалами ГУ ДПС в Одеській області:
<https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/415203.html>

Чисто теоретично: при блокуванні помилкової ПН «виправдовуватися» не обов'язково

Платник ПДВ може не подавати пояснень та копій документів, необхідних для розгляду питання прийняття контролюючим органом рішення про реєстрацію в ЄРПН зайво (помилково) складених ПН/РК до них.

Відповідно до п.10 Порядку, затвердженому постановою КМУ від 11.12.19р. №1165, у разі зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН контролюючий орган протягом операційного дня автоматично надсилає в електронній формі у текстовому форматі квитанцію про зупинення реєстрації ПН/РК, яка є підтвердженням зупинення такої реєстрації.

У квитанції про зупинення реєстрації ПН/РК зазначається, зокрема пропозиція щодо надання платником ПДВ пояснень та копій документів, необхідних для розгляду питання прийняття ДПС рішення про реєстрацію ПН/РК в ЄРПН або відмову в такій реєстрації.

У разі зайвого (помилкового) складання ПН/РК первинні документи щодо постачання

товарів/послуг, зазначених у такій ПН/РК, відсутні, тому для розгляду ДПС рішення про реєстрацію зайво (помилково) складеної ПН/РК в ЄРПН платник може подати лише письмові пояснення.

При цьому, Порядком прийняття рішень про реєстрацію/відмову в реєстрації ПН/РК в ЄРПН, затвердженим наказом Мінфіну України від 12.12.2019р. №520 визначено **право, а не обов'язок** платника надавати документи, необхідні для прийняття рішення про реєстрацію ПН/РК в ЄРПН.

За матеріалами ГУ ДПС у Луганській області:
<https://lg.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/415176.html>

Трудове законодавство

Пандемія пандемією, а відрядження за розкладом

Законодавство не передбачає особливий порядок направлення працівників у відрядження під час карантину, тому це відбувається за загальною процедурою, встановленою Інструкцією №59 та КЗпП.

Тож відрядження, у яке працівника направляють за розпорядженням керівника для виконання роботи, обумовленої трудовим договором (далі – ТД), є обов'язковим для працівника. Від працівника не вправі вимагати виконання роботи, не обумовленої ТД (ст.31 КЗпП).

Відмова працівника без поважних причин поїхати у відрядження для виконання своїх обов'язків, може розглядатися порушенням трудової дисципліни.

Єдине: забороняється направлення у відрядження вагітних жінок та жінок, які мають дітей: віком до 3 років та від 3 до 14 років або з інвалідністю, не можуть направлятися у відрядження без їхньої згоди (ст.ст.176,177 КЗпП).

Водночас, і в будь-який інший термін працівник, що знаходиться при виконанні трудових обов'язків, має право на безпечні умови праці (ст. 6 Закону про охорону праці).

Разом із тим, постановою КМУ від 11.03.2020р. №211, а також жодним законом чи підзаконним нормативним актом, постановою

КМУ або Указом Президента, **необхідність утриматись працівникам від виробничих відряджень як обов'язкова вимога не визначена.**

На роботах із шкідливими і небезпечними умовами праці, роботах, пов'язаних із забрудненням або несприятливими метеоумовами, працівникам повинні безоплатно видавати за встановленими нормами спецодяг, спецвзуття та інші ЗІЗ, а також мийні та знешкоджувальні засоби.

Роботодавець може додатково, понад встановлені норми, видавати працівникові певні ЗІЗ, якщо фактичні умови праці цього працівника вимагають їх застосування (ст.8 Закону про охорону праці).

За матеріалами ГУ Держпраці у Херсонській обл.: <http://dsp.gov.ua/khersonshchyna-pro-sluzhbove-vidriadzhennia-pid-chas-karantynu/>

Важкі часи – креативні рішення: зменшуємо розмір зарплат на період карантину

Згідно зі ст. 103 КЗпП про нові або зміну діючих умов оплати праці в бік погіршення працівника потрібно повідомити не пізніше як за 2 місяці до їх запровадження чи зміни.

Аналогічну норму містить ст. 29 Закону про оплату праці. **Але в ситуації з карантинном це не завжди варіант.**

На практиці можливо запровадили **дистанційну роботу на умовах неповного робочого часу** (за заявою працівника, тобто якщо працівник висловив бажання працювати на таких умовах). Працю за неповного робочого часу оплачують пропорційно до відпрацьованого часу.

За матеріалами ГУ Держпраці у Кіровоградській області: <http://kr.dsp.gov.ua/index.php/5202-za23-04-20>

СУДОВА ПРАКТИКА

Улюбленець податківців - «фіктос»: зустрічайте новий маркер нереальності операції

Верховний Суд наголосив, що **наявність кримінального провадження щодо контрагента** платника податків, в якому не винесено вироку суду або ухвали про закриття

кримінального провадження і звільнення особи від відповідальності, - **не є підставою** для визнання спірних господарських операцій нереальними.

Тому необхідно перевіряти доведеність кожного податкового правопорушення і здійснювати комплексне дослідження усіх складових господарських операцій.

Вказана позиція узгоджується із висновками ВСУ, викладеними у постановою від 20.02.2018р. у справі №826/6280/13-а, від 20.02.2018р. у справі №813/4931/13-а та від 06.02.2018р. у справі №802/4940/14.

Постанова ВСУ /ККАС від 21.01.2020р. у справі №826/9569/18: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/87045362>

Сплата податку не на той рахунок – не підстава для застосування штрафів

Під час сплати ЄСВ за серпень 2015 року підприємство-позивач помилково перерахувало кошти на інший розрахунковий рахунок, у зв'язку з чим, у нього виникла заборгованість по одному внеску та переплата по іншому.

У результаті чого кошти на правильні рахунки було зараховано лише 09.12.2016 р., що і стало підставою для прийняття відповідачем оскаржуваного рішення про застосування до позивача штрафних санкцій та нарахування пені.

В обґрунтування позовних вимог позивач зазначив про протиправність оскаржуваного рішення контролюючого органу з огляду на те, що ним своєчасно та в повному обсязі перераховано до бюджету єдиний соціальний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування вільнонайманих працівників, **а допущена під час його перерахування технічна помилка не може бути підставою для застосування до нього штрафних санкцій та нарахування пені, оскільки кошти Установою були сплачені у повному обсязі та надійшли до Державного бюджету.**

І ВС/КАС зауважив, що суди першої та апеляційної інстанції обґрунтовано відхилили доводи контролюючого органу, що позивачем було несвоєчасно здійснено сплату (несвоєчасне перерахування) єдиного

соціального внеску, оскільки допущена платником технічна помилка була виявлена та самостійно виправлена позивачем, шляхом зарахування відповідних сум на правильний рахунок.

За результатами розгляду справи суд дійшов висновку про те, що штрафні санкції застосовуються у разі несплати (неперерахування) або несвоєчасної сплати (несвоєчасного перерахування) єдиного внеску, а не у випадку помилково сплачених сум єдиного внеску на невідповідний рахунок. **Здійснення помилки під час перерахування узгодженої суми грошового зобов'язання до держбюджету має кваліфікуватися як дія**, хоча й помилкова. Відтак, дії, які не містять ознак бездіяльності платника податків при сплаті узгодженої суми грошового зобов'язання, не можуть слугувати підставою для застосування штраф.

Постанова ВС/КАС від 10.04.2020р. у справі №821/844/17:
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/88728757>

Форс-мажорні обставини не мають очевидний характер – їх наявність потрібно доводити

Позивач (ТОВ) звернувся до господарського суду з позовом до державного підприємства про стягнення заборгованості за поставлений товар за договором поставки (основна сума боргу, пеня і 6% річних).

Відповідач стверджував, що у зв'язку із встановленням із 12.03.2020р. постановою КМУ від 11.03.2020 №211 на всій території України карантину, нарахування штрафних санкцій є неправомірним по відношенню до відповідача, оскільки відповідно до ст.14¹ Закону України «Про торгово-промислові палати в Україні» до форс-мажорних обставин відноситься, зокрема, також введення карантину, встановленого КМУ.

Утім, господарський суд повністю задовольнив позов, зазначивши, що ознаками форс-мажорних обставин є наступні: вони не залежать від волі учасників цивільних (господарських) відносин; мають надзвичайний характер; є невідворотними; унеможливають виконання зобов'язань за даних умов здійснення господарської діяльності.

Форс-мажорні обставини не мають преюдиціальний (заздалегідь встановлений) характер. При їх виникненні, сторона яка посилається на дію форс-мажорних обставин повинна це довести. Сторона яка посилається на конкретні обставини повинна довести те, що вони є форс-мажорними, в тому числі, саме для конкретного випадку. Виходячи з ознак форс-мажорних обставин, необхідно також довести їх надзвичайність та невідворотність.

Водночас, те що форс-мажорні обставини необхідно довести, не виключає того, що наявність таких обставин може бути засвідчено відповідним компетентним органом (ТПП та уповноваженими нею регіональними палатами).

Тоді як в даному випадку, відповідач не мав документів, які б підтверджували обставини, що звільняють відповідача від відповідальності за невиконання зобов'язання (наприклад, сертифікат ТПП).

Рішення Господарського суду Харківської області від 21.04.2020р. у справі №922/823/20:
<http://reyestr.court.gov.ua/Review/88842637>

Випуск підготувала

КИРОВА КАРІНА

Провідний консультант з обліку та оподаткування

+38 (068) 908 88 53

karina.kirova@keynas.com